

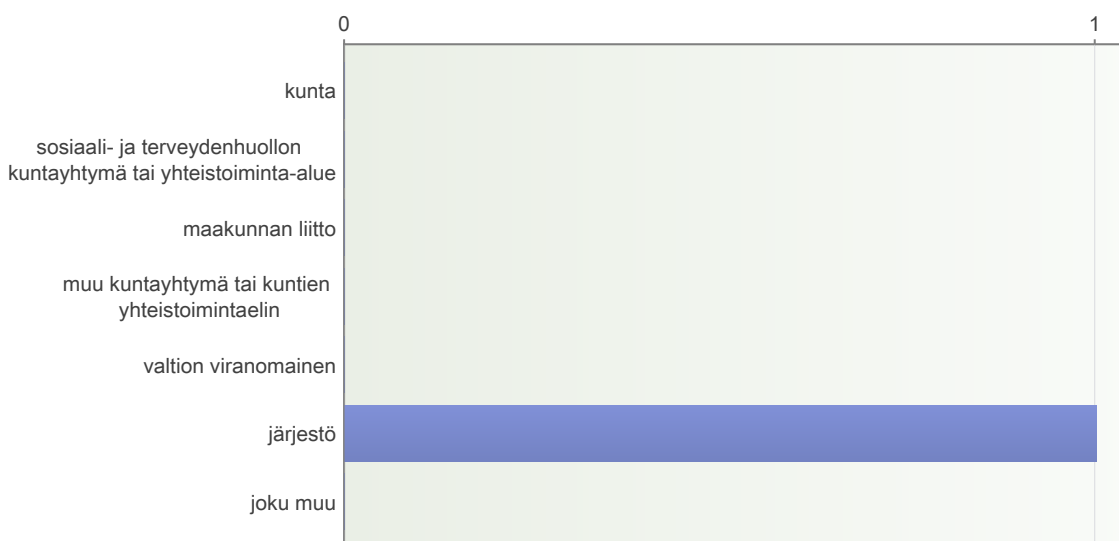
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen Senioriliike ry	Kerttu Perttilä, Hanna Vesala, Jaana Utti	Kerttuk.perttila@gmail.com	31.10.2016	Suomen Senioriliike ry

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus parantaa mahdollisuuksia kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja. Tulokset riippuvat uudistuksen toteutuksesta käytännössä ja muusta yhteiskunnallisesta kehityksestä samaan aikaan.

Kun palvelujen yhdenvertainen saatavuus paranee, kaikilla väestöryhmillä on samanlaiset mahdollisuudet päästä palvelujen piiriin. Jos ehkäisevät palvelut vahvistuvat ja terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen jätkevöityy kuntien, maakuntien ja järjestöjen kanssa yhteistyössä, terveys- ja hyvinvointierot voivat kaventua. Maakuntien ja kuntien yhteiseen vastuuseen ja tavoitteelliseen yhteistyöhön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tulee panostaa sekä ohjauksessa että seurannassa ja valvonnassa.

Palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja käyttöä rajoittavat tiedonsaannin ja tiedonkäytön vaikeudet. Ikäihmiset ja paljon palveluja käyttävät tulevat tarvitsemaan erityisesti valinnanvapauden laajentuessa henkilökohtaista palveluohjausta ja tukea palvelukokonaisuuksien hallinnassa.

Vanhuspalvelulain mukainen vastuuhoitaja on tarpeellinen ja yhdenvertaisuutta varmistava apu iäkkäille henkilöille.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Tavoite on korkea. Esimerkiksi vanhuspalvelujen kohdalla säästöjä on arvioitu syntyvän laatusuosituksen mukaisen henkilöstömitoituksen tarkistamisesta tehostetussa palveluasumisessa ja vanhainkodeissa 0.50:stä 0.40 hoitotyöntekijään/asiakas (arvioitu säästö 70 milj €). Toinen esitetty säästökohde on vanhuspalvelulain mukaisen vastuuhoidajan viran yhdistäminen sosiaalihuoltolain mukaiseen omatyöntekijän virkaan (arvioitu säästö 12.5 milj €). Molemmat säästökohdet ovat ylimitoitettuja ja heikentävät vanhustenhoidon tasoa ja laatua. Ympäri vuorokautisessa hoidossa tulee siirtyä enemmän tarvelähtöiseen mitoitukseen, mutta siinä mitoituksen alaraja 0.40 hoitohenkilökuntaa/asiakas on ehdottomasti liian alhainen. Vanhuspalveluja ja vanhustenhoitoa hallitseva vastuuhoidaja säästää pitkällä aikavälillä kustannuksia. Vastuuhoidajan tarve korostuu uudistuksen myötä, ei suinkaan vähene. Vanhuspalveluihin tarvitaan erityisasiantuntemusta, jotta palvelut ovat laadukkaita, yhdenvertaisia ja oikeudenmukaisia. Vahvistamalla ehkäiseviä palveluja, terveyttä edistävää monialaista työtä ja kuntouttavaa kotihoitoa vanhuksat pysyvät toimintakykyisinä ja omatoimisinä, jolloin syntyy myös säästöjä.

Hallinnollisia rakenteita on nyt paljon. Tukipalvelujen siirtyminen valtakunnallisiin yksiköihin ja hallinnon keventäminen tarjoaa mahdollisuuksia. Vanhusten kohdalla palvelujen piirissä on vain 50000 ympäri vuorokautisessa hoivassa ja 90000 säännöllisessä kotihoidossa. Heistä ei säästöjä tule. Miljoona ikäihmistä sitävastoin on valmiina osallisuuteen ja hyvinvoinnin tuottamiseen. Tarvitsemme kuntiin ikäihmisten hyvinvointilautakunnat. Ja säästö on mahdollinen.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sote-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. Kaikki julkisilla varoilla tuotetut palvelut ovat maakunnan järjestämisvastuun piirissä. Maakuntahallintoon voidaan valita huomattavasti harvalukuisempi joukko päättäjiä verrattuna kuntapohjaiseen järjestelmään. Siinä mielessä demokratian mahdollisuudet kapenevat.

Toisaalta laajapohjainen järjestämisvastuu valtion ohjauksessa varmistaa kaikille kansalaisille tasapuolisemmat palvelut, jolloin demokratia vahvistuu. Laki velvoittaa maakunnat laatimaan palvelustrategian osana maakuntastrategiaa sekä antamaan asukkaille palvelulupauksen, jossa ilmaistaan miten maakunta toteuttaa palveluja asukkaiden tarpeet huomioon ottaen. Asukkaiden tarpeita kartoitetaan laatimalla kuntien kanssa yhdessä hyvinvointikertomus.

Lait sisältävät myös veloitteet vahvistaa maakunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia. Veloitteet koskevat kaikkia niitä palvelujen tuottajia, jotka tuottaisivat maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja.

Demokratian toteutuminen riippuu viimekädessä toiminnallisista ratkaisuista, rajapintojen yli tapahtuvasta, ja alueellisesti toimivasta yhteistyöstä.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Asukkaiden osallistumisoikeutta on vahvistettu ja mahdollisuuksia laajennettu, mikä on hyvä asia. Vanhusneuvostojen lakisääteisyys kunnissa on hyvä asia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

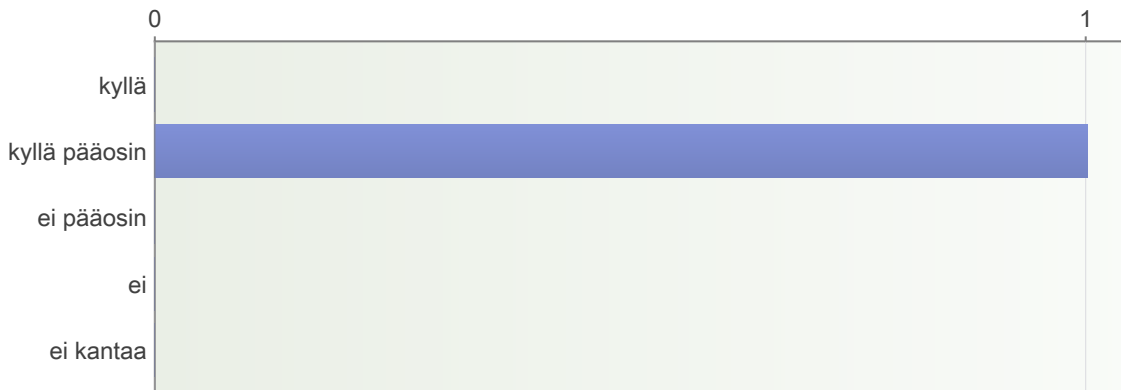
Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Palvelutarpeen arvioinnissa on oltava riittävä asiantuntemus, esim. vanhusten kohdalla tarvitaan gerontologista ja geriatriasta osaamista. Toimiva ja osaava moniammatillisena tiiminä tehty palvelutarpeen arviointi yhdessä asiakkaan ja läheisten kanssa on vanhuspalvelujen tarpeen määrittelyssä tärkeää. Palvelujen kattavuus yhteensovitettuina kokonaisuuksina lähellä asiakasta on tärkeää ikäihmisten kannalta (ei liian kaukana maakunnan keskustassa). Lähipalvelut ovat merkityksellisiä paljon palveluja käyttäville vanhuksille. Lähipalveluihin kuuluu myös turva öiseen aikaan. Pitää olla tiedossa kenelle soittaa hädän tullen ja kuka tulee katsomaan, jotta ei tarvitse turhaan lähteä ambulanssilla sairaalaan. Lähipalvelujen käsite laajenee ja nykyaikaistuu muuttuvien mahdollisuuksien myötä. Olennaista on että ne ovat kohtuullisin keinoin saavutettavissa ja että tieto palvelujen saatavuudesta on kaikkien saatavilla. Saavutettavuus tarkoittaa myös tiedollista ja taidollista saavutettavuutta.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-laki 7§ Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa. Väestön hyvinvoinnin ja terveyden kannalta on erittäin hyvä asia että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kirjattu lakipakettiin sekä maakuntien että kuntien vastuulla olevaksi tehtäväksi siten, että molemmilla on yhteinen velvoite seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä, toiminnan terveysvaikutuksia väestöryhmittäin ja raportoida siitä päättäjille. Toteutumista tuetaan terveyden edistämisen kertoimella valtionosuusudistusta määriteltäessä. On erittäin tärkeää että lain toteutumista seurataan valtiovallan taholta ja laiminlyönteihin puututaan. Nykyinen terveydenhuoltolaki ei näiltä osin toteudu riittävän hyvin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerrointa määriteltäessä ikäihmisten terveyden edistäminen tulisi näkyä voimallisemmin sekä toiminnallisissa että tulosindikaattoreissa.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

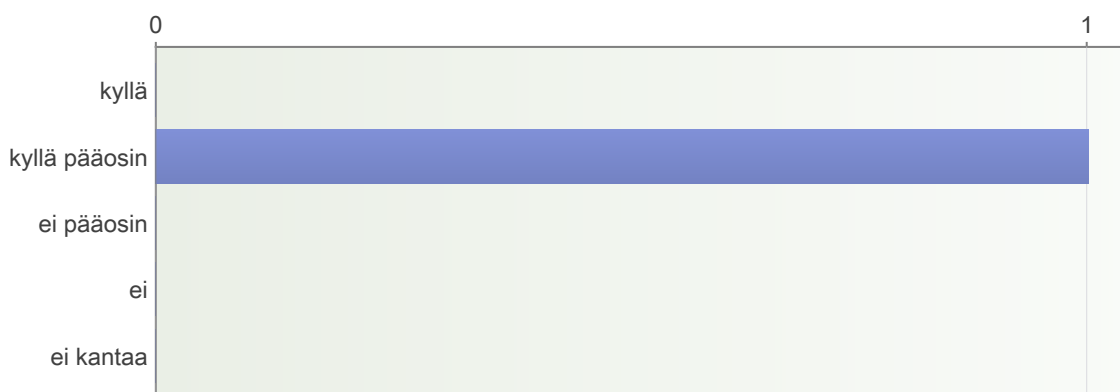
Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteereissä tulisi ikäihmisten terveyden edistäminen näkyä tasaveroisemmin muiden ikäryhmien kanssa sekä toiminnallisissa että tuloskriteereissä.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.